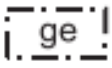
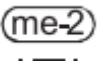
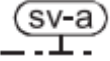

Liite 10. Kanta-Hämeen maakuntakaavan 2040 kaavamerkinnot ja suunnittelumääräykset sekä Hämeenlinnan kantakaupungin yleiskaavan kaavamerkinnot ja -määräykset (taulukko liitteen lopussa).

Taulukko 1. Kanta-Hämeen maakuntakaavan 2040 kaavamerkinnot ja suunnittelumääräykset. Myös mahdolliset rakentamismääräykset, suojelumääräykset, kehittämissuositukset ja suunnittelusuositukset on mainittu.

Kaavamerkintä	Suunnittelumääräys
 <u>Valtakunnallisesti merkittävä maisema-alue</u> Merkinnällä osoitetaan valtioneuvoston periaatepäätöksen 1995 mukaiset valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet	Suunnittelussa, käytössä ja rakentamisessa on varmistettava, että valtakunnallisesti merkittävien kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvot säilyvät. Avointen maisematilojen säilymiseen ja uusien rakennuspaikkojen sijaintiin on kiinnitettävä erityistä huomiota.
 <u>Maakunnallisesti merkittävä maisema-alue</u> Merkinnällä osoitetaan maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet. Maakunnallisesti arvokkaisiin alueisiin sisältyvät myös valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden päivitysinventoinnin (ympäristöministeriö 2016) mukaiset kohteet.	Suunnittelussa, käytössä ja rakentamisessa on varmistettava, että maakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvot säilyvät. Avointen maisematilojen säilymiseen ja uusien rakennuspaikkojen sijaintiin on kiinnitettävä erityistä huomiota.
 <u>Tärkeä tai vedenhankintakäyttöön soveltuva pohjavesialue</u> Merkinnällä osoitetaan vedenhankintaa varten tärkeät (luokka 1) ja siihen soveltuvat (luokka 2) pohjavesialueet osa-aluemerkinnällä. Merkinnällä osoitetaan pohjavesialueen ulkoraja, eli se alue, jolla on vaikutusta pohjaveden muodostumisalueen veden laatuun tai muodostumiseen	Aluetta koskevat toimenpiteet tulee suunnitella siten, että ne tukevat vesienhoidon tavoitteita ja etteivät ne vaaranna pohjaveden määrää tai laatua. Alueella tulee erityisesti ottaa huomioon pohjavesien pilaantumiskäsit ja niiden edellyttämät riskienhallintatoimet tulee selvittää tapauskohtaisesti. Kehittämissuositus: Pohjavesialueille tulisi laatia suojelusuunnitelma.
 <u>Luonnonsuojelualue, luonnonsuojelulain perusteella toteutettu tai toteutettavaksi tarkoitettu suojelualue</u> Merkinnällä osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla suojeltuja tai suojeltavaksi tarkoitettuja alueita. Alueet sisältävät valtakunnallisten luonnonsuojeluohjelmien kohteet. Alueilla on voimassa MRL 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus.	Alueen käytön suunnittelussa on otettava huomioon, että aluetta on maiseman, luonnonarvojen tai muiden erityisten ympäristöarvojen vuoksi suojeltava. Rakentamismääräys: Alueelle saa rakentaa vain suojelutarkoituksen ja tieteellisen tutkimuksen edellyttämiä rakennuksia. Tavanomaista maa- ja metsätaloutta palveleva rakentaminen olemassa oleville tiloille on sallittua siten, ettei alueen suojeluarvoa heikennetä.

	Suojelumääräys: Ennen luonnonsuojelulakiin perustuvia toimenpiteitä on alueen käytössä kiinnitettävä erityistä huomiota sen suojeluarvon säilymiseen. Luonnonsuojelulain nojalla muodostettuja alueita koskevat suojelupäätöksessä annetut määräykset. Kehittämissuositus: Alueelle tulisi laatia hoito- ja käyttösuunnitelma.
 <u>Ulkoilureitti</u> Ulkoilureittimerkinnällä osoitetaan ohjeellisen ulkoilureitin linja, joka osoittaa reitin yhteystarpeen. Reitin tarkka sijainti toteutumattomien reittiosuuksien osalta tarkentuu toteutuksen yhteydessä. Reitin merkinnällä osoitetaan pääasiassa kesäkäyttöön tarkoitettuja reittiyhteyksiä. Reitteihin liittyy myös toteutettuja talvikäyttöisiä osuuksia sekä toteutettuja hevosvaellusosuuksia.	Reitin tarkka sijainti määräytyy toteuttamisen yhteydessä. Ulkoilureitin toteutus koskee reitin vaatimaa reittipohjaa.
 <u>Arvokas geologinen muodostuma</u> Merkinnällä osoitetaan valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaita harjualueita, kallioalueita ja moreenimuodostumia. Merkinnällä osoitetut geologiset muodostumat sisältävät merkittäviä, maa-aineslain tarkoittamia geologisia, maisemallisia ja luonnontieteellisiä arvoja. Merkintä ei rajoita alueen maa- ja metsätalouskäyttöä. Metsälain mukaisissa toimenpiteissä ei edellytetä lausuntomenettelyä.	Alueidenkäytön suunnittelussa on otettava huomioon kohteiden sisältämien arvojen säilyminen sekä mahdollisten maisemavaurioiden korjaustarve. Rakentamismääräys: Rakennusten sijoituksessa tulee ottaa huomioon alueen geologiset ja maisemalliset arvot.
 <u>Maakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö</u> Merkinnällä osoitetaan maakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt. Sellaiset kohteet, joiden osoittamiseen ei maakuntakaavan mittakaavan vuoksi ole tarkoituksenmukaista käyttää aluevarausmerkintää maakuntakaavakartalla, esitetään kohteina erillisillä liitekartoilla.	Alueiden ja liitekartalla esitettyjen kohteiden suunnittelussa ja ylläpidossa on otettava huomioon arvokkaan rakennetun kulttuuriympäristön turvaaminen. Suunnittelussa, käytössä ja rakentamisessa tulee turvata ja edistää kaupunkikuvan ja rakennusperinnön arvojen säilymistä ja kehittämistä. Uusi rakentaminen on sopeutettava alueen kulttuuriympäristön ominaispiirteisiin ja ajalliseen kerroksellisuuteen.

 <u>Maatalousvaltainen alue</u> Merkinnällä osoitetaan yhdyskuntarakenteeseen kytkeytyviä maatalouden kannalta hyviä ja yhtenäisiä peltoalueita, jotka on tarkoitettu erityisesti maatalouden harjoittamiseen ja joilla on myös kulttuurimaisemallisia arvoja.	Suunnittelussa tulee pyrkiä alueen peltujen säilymiseen avoimina ja maatalouskäytössä. Alueiden käytön ja rakentamisen suunnittelussa, maa- ja metsätalouden tarpeita lukuun ottamatta, tulee pyrkiä sijoittamaan rakennuspaikat peltujen metsäisille reunavyöhykkeille.
 <u>me-1 Melualue</u> Merkinnällä osoitetaan puolustusvoimien ampumatoiminnoista johtuva melualue, jolla melutaso ylittää ajoittain 55 dB LAeq(7-22). Merkintä sallii nykyisen toiminnan jatkamisen ja kehittämisen sekä nykyisten asuntojen ja rakennusten täydennys- ja peruskorjaustoimenpiteet.	Rakentamismääräys: Alueella ei sallita uusien asuinrakennusten tai vapaa-ajan asuntojen rakentamista, vaan ainoastaan olevien rakennusten peruskorjaaminen ja laajentaminen, mikä ei lisää asuntojen lukumäärää, on sallittu.
 <u>me-2 Melualue</u> Merkinnällä osoitetaan puolustusvoimien ampumatoiminnoista johtuva melualue, jolla melutaso ylittää ajoittain 50 dB LAeq(7-22). Merkintä on informatiivinen eikä siihen sisälly määräyksiä.	
 <u>sv-a Suojavyöhyke</u> Suojavyöhykemerkinällä sv-a osoitetaan suojavyöhyke, joilla on Puolustusvoimien varaston sijoituksesta johtuva vaara. Merkintöihin liittyy MRL 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus siten kuin jäljempänä ilmenee.	Rakentamismääräys: Osa-alueella on ensisijaisesti sallittua maa- ja metsätalousrakentaminen ja puolustushallintoa palveleva rakentaminen. Muun rakentamisen ollessa kyseessä, on puolustushallinnolle varattava mahdollisuus lausunnon antamiseen. Merkintä ei estä olemassa olevan rakennuskannan peruskorjausta. Aluekohtainen rakentamismääräys: alueelle ei tule sijoittaa sairaalaa, vanhainkotiä, lastentarhaa tai muuta vastaavaa laitosta, alueelle ei tule sijoittaa koulua tai asutustaajamaa.

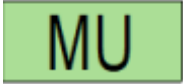
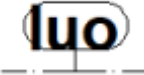
 <u>Virkistys-, retkeily- tai ulkoilualue</u> Virkistys-, retkeily- tai ulkoilualuemerkinällä osoitetaan maakunnallisesti ja seudullisesti merkittäviä vapaa-ajan, retkeilyn ja luontomatkailun sekä viherväylien kannalta tärkeitä alueita. Merkinällä osoitetaan myös seudullisesti merkittävät taajamiin liittyvät virkistysalueet ja/tai taajamien ekologisen verkoston kannalta erityisen tärkeät alueet. Alueella voi sijaita olemassa olevia vakituisia tai lomarakennuspaikkoja.	Alue on tarkoitettu yleiseen virkistykseen ja ulkoiluun. Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on turvattava virkistyskäyttöedellytyksien säilyminen ja kehittäminen, alueen hyvä saavutettavuus sekä osoitettava maakuntakaavakartalle merkittyjen ulkoilureittien jatkuvuus virkistysalueella. Alueen suunnittelussa on kiinnitettävä huomioita ympäristön laatuun, alueen ominaisuuksiin ekologisen verkoston osana sekä merkitykseen luonnon monimuotoisuuden kannalta
 <u>Puolustusvoimien alue</u> Merkinällä osoitetaan puolustusvoimien käytössä olevat tai sellaiseksi suunnitellut varuskunta-, harjoitus- ja varikkoalueet. Alueilla liikkuminen saattaa olla turvallisuus yms. syistä rajoitettua. Puolustusvoimien alueille on tarpeen mukaan osoitettu osa-aluemerkinnällä suojavyöhykkeen raja alueille, joilla on räjähdysvaara. Alueeseen liittyy MRL 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus.	Alueen suunnittelussa ja toteutuksessa tulee kiinnittää erityistä huomiota alueen haitallisten ympäristövaikutusten vähentämiseen ja ympäristön suojaamiseen.
 <u>Taajamatoimintojen reservialue</u> Merkinällä osoitetaan uudet tai taajamatoimintojen alueiksi muuttuvat asumisen, kaupan ja muiden palveluiden, työpaikkojen sekä muiden taajamatoimintojen rakentamisalueet liikenne- ja viheralueineen. Alueelle on mahdollista sijoittaa vain merkitykseltään paikallisia vähittäiskaupan yksiköitä.	Alueen kaavoituksessa ja toteuttamisessa tulee edetä siinä järjestyksessä, että otetaan riittävästi huomioon peruspalvelujen saavutettavuudelle, hyvälle energiataloudelle ja maaperän rakentamiskelpoisuudelle asetettavat kohtuulliset vaatimukset sekä suoritettujen kunnallisteknisten investointien mahdollisimman suuri hyödyntäminen. Alueiden toteuttamisen edellytys on, että alueelle on järjestetty toimivat liikenneyhteydet, mukaan lukien kevyenliikenteen järjestelyt. Aluetta suunnitellaan asumisen, palvelujen ja työpaikkojen sekoittuneena alueena. Erityistä huomiota tulee kiinnittää yhdyskuntarakenteen eheyttämiseen. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on edistettävä julkisten ja kaupallisten palveluiden saavutettavuutta huolehtimalla joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn liikenneverkkojen kattavuudesta, sujuvuudesta ja turvallisuudesta. Uusi rakentaminen ja muu maankäyttö on sovitettava ympäristöönsä tavalla, joka ottaa huomioon alueen luontaiset ominaisuudet ja piirteet. Alueen suunnittelussa on kiinnitettävä erityistä huomiota kulttuuriympäristön, maiseman

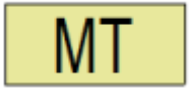
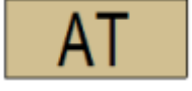
	ja luontoarvojen säilymiseen. Alueen kytkeytyvyys seudullisille virkistysalueille ja ulkoilureiteille tulee ottaa huomioon.
 <u>Maa- ja metsätalousvaltaiset alueet, joilla ulkoilun ohjaustarvetta</u> MU-merkinnällä osoitetaan sellaisia maa- ja metsätalousvaltaisia alueita, jotka ovat ulkoilun kannalta tärkeitä vyöhykkeitä, ja joille on tarkoitus sijoittaa ulkoilun ohjaamistarpeen vuoksi polkuja tai ulkoilureittejä levähdys- ja muine tukialueineen. Alueet ovat maakunnallisesti merkittäviä yhtenäisiä luonnon ydinalueita ja -kokonaisuuksia. Maakuntakaava ei aiheuta rajoituksia alueiden metsänhoidolle. Metsälain mukaisissa toimenpiteissä ei edellytetä lausuntomenettelyä.	Alueen rakentaminen tulee suunnitella ja sijoittaa siten, ettei merkittävästi heikennetä alueen maisema- ja muita ympäristöarvoja eikä ulkoilureittien ja muiden ulkoilutoimintoja varten tarpeellisten alueiden järjestämismahdollisuuksia. Alueen ulkoilutoiminnat tulee suunnitella ja sijoittaa siten, ettei haitata alueen maa- ja metsätaloustäyttöä.
 <u>Työpaikka-alue</u> Merkinnällä osoitetaan monipuoliset työpaikka-alueet, joissa voi olla tuotantotoimintaa, toimisto- ja palvelutyöpaikkoja sekä ympäristöhäiriöitä aiheuttamatonta teollisuutta ja varastointia.	Alueen suunnittelussa on kiinnitettävä huomiota tarkoituksenmukaiseen toteutusjärjestykseen ja yhdyskuntarakenteen eheyteen sekä joukkoliikenteen järjestelyihin ja toimiviin kätelyn ja pyöräilyn yhteyksiin. Alueelle ei tule osoittaa merkittävää määrää uutta asumista eikä asumiseen saa kohdistua merkittäviä ympäristöhäiriöitä. Alueiden suunnittelussa on kiinnitettävä erityistä huomiota siihen, että alueelle voidaan järjestää toimivat liikenneyhteydet, mukaan lukien kevyenliikenteen järjestelyt.
 <u>Korkeapaineinen kaasulinja</u> Kaasulinjan merkinnällä osoitetaan korkeapaineiset (yli 40 bar) rakennetut kaasuputket. Linja-alueilla on voimassa MRL 33§:n mukainen rakentamisrajoitus.	Rakentamismääräys: Rakentamishankkeesta on pyydettävä kaasuputken omistajan lausunto, mikäli hanke sijaitsee lähempänä kuin 50 metriä maakaasuputkesta. Kaasulinjaa ympäröivän maankäytön järjestämisessä on otettava huomioon maakaasuasetus (551/2009).
 <u>Ekologinen yhteystarve</u> Merkinnällä osoitetaan ekologiseen verkostoon kuuluvat olemassa olevat tai tavoitteelliset yhteystarpeet.	Ekologisten käytävien toteuttamismahdollisuus on säilytettävä osoitetun yhteystarpeen toteuttamisen turvaamiseksi. Yksityiskohtaisessa suunnittelussa tulee määrittää viheryhteyden tarkempi sijainti sekä varmistaa maastokäytävän riittävä leveys, jotta seudullisten viheralueiden ja

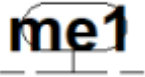
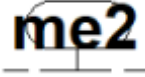
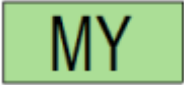
	ulkoilureittien muodostama verkosto voidaan toteuttaa riittävän yhtenäisenä kokonaisuutena.
 <u>Kevyen liikenteen yhteystarve</u> Merkinnällä osoitetaan kehitettäviä seudullisia kevyen liikenteen väyliä, jotka voidaan toteuttaa erillisinä kevyen liikenteen väylinä, levennetyillä piennarratkaisuilla tai yhdystieverkon osana. Merkinnällä osoitetaan myös kevytliikennettä palvelevat merkittävät kehitettävät silta- ja alikulkuratkaisut.	Kehittämissuositus: Kevytliikenneväyliä suunniteltaessa tulisi käyttää hyväksi mahdollisuuksien mukaan vanhoja tielinjoja ja tarpeen mukaan myös levennetyjä pientareita. Vilkasliikenteisten väylien risteämät tulisi ensisijaisesti toteuttaa eritasoina.
 <u>Ohjeellinen uusi voimajohtolinja</u> Merkintä osoittaa uuden voimajohtolinjan ohjeellista sijaintia. Uusi ohjeellinen linja on osoitettu punaisella katkoviivalla. Mikäli linja on tarkoitus toteuttaa nykyiseen linja-aukkoon, on katkoviiva mustan yhtenäisen linjaviivan alla. Linja-alueilla on voimassa MRL 33§:n mukainen rakentamisrajoitus.	Uudet voimajohtolinjat tulee pyrkiä sijoittamaan olemassa olevien linjojen yhteyteen. Rakentamismääräys: Rakennettaessa ohjeellisten johtoreittien välittömään läheisyyteen, lupaviranomaisen on pyydettävä lausunto hankevastaavalta siitä, että rakentaminen ei vaaranna johtohankkeen toteuttamista.
 <u>Voimajohtolinja, 110 kV</u> Voimajohtolinjamerkinnällä osoitetaan alueverkkoihin kuluvat 110 kV voimajohtolinjat. Rakentamiskieltoalue on valtioneuvoston antaman lunastuspäätöksen mukainen. 110 kV voimajohdoilla rakentamiskieltoalue on linjakohtainen ulottuen korkeintaan johtoalueen ulkoreunaan. Linja-alueilla on voimassa MRL 33§:n mukainen rakentamisrajoitus.	
 <u>Kyläkeskus, kohdemarkintä</u> Kyläkeskuksen kohdemarkinnalla osoitetaan aluerakenteen kannalta kehitettävien kylien peruspalvelujen painopistesijaintia, jonka lähiympäristöä voidaan pitää suotuisana rakentamisalueena.	Kylän suunnittelussa on pyrittävä ympäröivää maaseutua tiiviimpään rakentamiseen sekä otettava huomioon yhdyskuntateknisen huollon järjestäminen ja lähipalvelujen saavutettavuus. Alueen suunnittelussa Kanta-Hämeen maakuntakaava 2040 – Merkinnät, määräykset ja suositukset IX on huomioitava kulttuurihistorialliset ja maisemalliset piirteet sekä edistettävä alueen omaleimaisuuden säilymistä.

	Suunnittelusuositus: Rakentamisen ohjaus alueella tulisi ensisijaisesti toteuttaa maankäyttö- ja rakennuslain 44 §:n mukaisella yleiskaavalla.
--	--

Taulukko 2. Hämeenlinnan kantakaupungin yleiskaavan kaavamerkinnot ja -määräykset.

Kaavamerkintä	Kaavamääräys
 Maa- ja metsätalousvaltainen alue.	
 Maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta.	Alueen käytön suunnittelussa on maa- ja metsätalouden lisäksi kiinnitettävä huomiota ulkoilumahdollisuuksia parantavien ja ulkoilusta aiheutuvia haittoja vähentävien ulkoilupolkujen järjestämisen mahdollisuuksiin.
 Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue/kohde.	
 Ohjeellinen uusi voimajohto.	
 Kevyen liikenteen yhteystarve. Reitin tarkka sijainti määräytyy yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa.	

 <u>Ulkoilureitti.</u>	
 <u>Kaasulinja.</u>	Rakentaminen ja muu toiminta maakaasuputkiston läheisyydessä on rajoitettua. Rakentamisen sijoittelussa tulee huomioida maakaasuputken mahdolliselle rinnakkaisputkelle tilavaraus Pirkanmaan suuntaan johtavalla kaasulinjalla.
 <u>Loma-asuntoalue.</u>	Alue varataan vapaa-ajan asumiselle. Rakentamisen tulee sopeutua hienovaraisesti ympäristöön, maastonmuotoihin ja rantamaisemaan.
 <u>Maatalousalue.</u>	Alueiden säilyminen avoimina ja viljelykäytössä on maisemakuvan kannalta tärkeää. Alueella on sallittua vain maatalouteen liittyvä rakentaminen. Rakentamisen sijoittelussa tulee huomioida alueen maisemalliset arvot ja rakentaminen on sijoitettava siten, ettei yhtenäisiä peltoaukeita pirstota.
 <u>Maisemallisesti arvokas peltoalue.</u>	
 <u>Kyläalue.</u> Merkinnällä on osoitettu kyläalueet, jonne voidaan sijoittaa asutusta, maatalouden tilakeskuksia, palveluja ja ympäristöhäiriöitä aiheuttamattomia työtiloja.	Suunnittelussa on kiinnitettävä erityistä huomiota rakennuspaikkojen sijoitteluun siten, että alue on tarvittaessa tiivistettävissä kylämäistä tehokkaampaan asumiseen. Kulttuuriympäristöjen ominaispiirteet tulee säilyttää tiivistämisen yhteydessä.
	

<u>Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue.</u>	
 <u>Maakunnallisesti arvokas maisema-alue.</u>	
 <u>Historiallinen tielinja.</u>	Teiden linjausta, liittymiä, rakenteita ja päällysteitä, kevyen liikenteen väyliä sekä lähiympäristöä koskevista suunnitelmista ja toimenpiteistä on pyydettävä Museoviraston lausunto.
 <u>Viheryhteystarve.</u> Merkinnällä on osoitettu virkistysalue- tai ekologiseen verkostoon ja/tai hulevesien hallintaan liittyviä yhteystarpeita.	
 <u>Ampumamelualueen raja.</u> Ampumamelutaso on yli 55 dBA.	Alueella ei sallita uusien asuinrakennusten rakentamista, vaan ainoastaan olevien asuinrakennusten peruskorjaaminen ja laajentaminen, mikä ei lisää uusien asuntojen lukumäärää, on sallittu.
 <u>Ampumamelualueen raja.</u> Ampumamelutaso on välillä 50dBA ja 55dBA.	Asuntoja tai muita melulle herkkiä toimintoja käsittävästä hankkeesta on pyydettävä puolustusvoimien lausunto sekä arvioitava uuden melualueen laajuus valtioneuvoston asetuksen (903/2017) mukaisesti.
 <u>Maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja.</u>	Alueella on sallittua vain maa- ja metsätaloutta palveleva rakentaminen. Metsänhoitotoimenpiteet on suoritettava alueen erityisluonteen edellyttämällä tavalla siten että maisemalliset ja muut ympäristölliset arvot säilyvät. Alueella on voimassa MRL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus.
 <u>Pohjavesialue.</u>	Alueella tulee kiinnittää erityistä huomiota pohjaveden suojelemiseen. Pohjavesialueella rakentamista ja muuta maankäyttöä rajoittavat ympäristönsuojelunlain mukainen pohjaveden pilaamiskielto ja vesilain mukainen pohjavesiesiintymän laadun,

Merkinnällä on osoitettu veden hankintaa varten tärkeä pohjavesialue (1-luokka).	määrän ja käyttökelpoisuuden heikentämistä koskeva vesitaloushankkeen yleinen luvanvaraisuus.
<u>Voimajohto.</u>	Rakentaminen ja muu toiminta 110 kV ja 400 kV voimajohtojen läheisyydessä on rajoitettua. Voimajohtoalueella tai sen läheisyydessä tapahtuva toiminta ei saa aiheuttaa vaaraa voimajohdon käytölle ja kunnossa pysymiselle. Voimajohtoalueelle tai sen läheisyyteen sijoittuvasta rakentamisesta tulee pyytää risteämälausunto.